

Komentarz Ekonomiczny

Eksport usług: Europa może pomóc, AI zaszkodzić

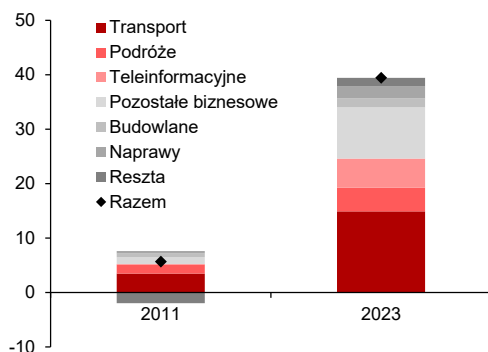
Marcin Luziński, tel. 510 027 662, marcin.luzinski@santander.pl

Od 2011 charakterystycznym zjawiskiem dla polskiego bilansu płatniczego była regularna poprawa salda usług. W 2024 r. proces ten zatrzymał się, głównie ze względu na spowolnienie wzrostu eksportu usług transportowych oraz szybki wzrost importu usług turystycznych. Naszym zdaniem do dalszej – choć niekoniecznie szybkiej – poprawy salda usług dojdzie, gdy rozrusza się koniunktura w Europie, zwłaszcza w Niemczech. Natomiast w dalszej perspektywie zagrożeniem jest rewolucja AI, która może obniżyć popyt na krajowe usługi biznesowe oraz teleinformatyczne, które generują ok. 30% nadwyżki w polskim handlu usługami. W danych dostrzegamy bardzo mocną ekspansję eksportu krajowych usług budowlanych i napraw, które naszym zdaniem będą zwiększały swój udział w obrotach usługowych w najbliższych latach.

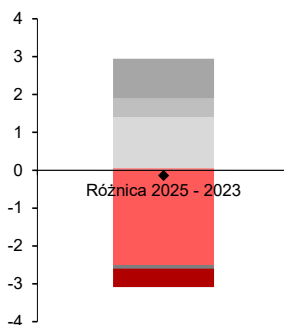
Od 2011 charakterystycznym zjawiskiem dla polskiego bilansu płatniczego była regularna poprawa salda usług (z wyjątkiem okresu pandemii), która z nadwyżki ok. 5 mld euro zrobiła 40 mld euro w 2023 r. W 2024 r. proces ten zatrzymał się i zarówno w 2024, jak i w 2025 r. nadwyżka w handlu usługami pozostała stabilna na poziomie ok. 40 mld euro. W tym komentarzu chcielibyśmy przyjrzeć się przyczynom tej zmiany oraz pospekulować na temat możliwej przyszłości tego salda.

Do zatrzymania poprawy salda usług przyczynił się zarówno wolniejszy wzrost eksportu, jak i szybszy wzrost importu. W latach 2012-2019 średnia stopa wzrostu eksportu wynosiła 10,3%, a w latach 2024-25 już tylko 6,7%. Z kolei import rósł o 6,7% w latach 2012-2019, a w 2024-2025 już o 11,0%.

Struktura salda obrotów usługowych w 2011 i 2023 w rozbiciu na typy usług, mld €

Zmiana salda obrotów usługowych w 2025 r.* wobec 2023 r., mld €

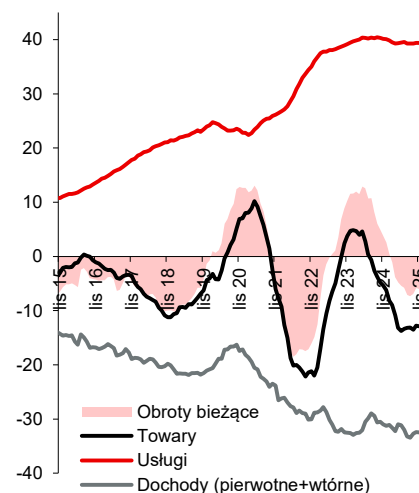

Źródło: NBP, Santander; * dane za cały 2025 r. nie są dostępne, zatem używamy sumy IV kw. 2024 – III kw. 2025

Na przestrzeni lat 2011-2023 saldo poprawiło się dla niemal wszystkich kategorii usług, najbardziej spektakularne wzrosty dotyczyły przede wszystkim salda usług transportowych i w dalszej kolejności salda pozostałych usług biznesowych, które razem poprawiły się o 20 mld €.

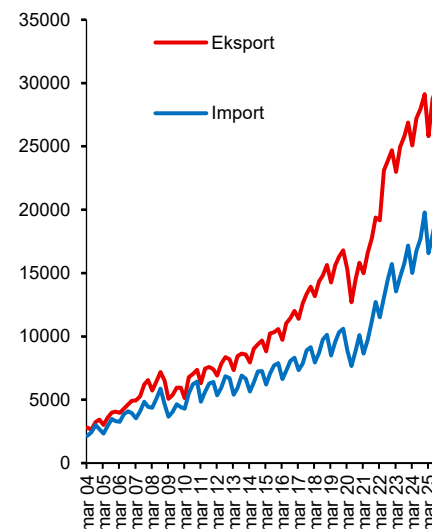
W ujęciu nominalnym saldo niemal nie zmieniło się, gdy porównamy 2025 r. z 2023 r., natomiast w jego strukturze doszło do istotnych przetasowań – nadwyżka salda podróży zagranicznych zmniejszyła się o ok. 3 mld €, lekko pogorszyło się także saldo usług transportowych, podczas gdy poprawiły się salda pozostałych usług biznesowych, napraw i usług budowlanych. Wskazuje to, że przede wszystkim w zachowaniu usług turystycznych szukać należy przyczyn zatrzymania wzrostu salda usługowego.

Saldo obrotów bieżących i jego składowe, mld €, sumy za 12 miesięcy

Źródło: NBP, Santander

Krajowy eksport i import usług, mln €, kwartalnie

Źródło: NBP, Santander

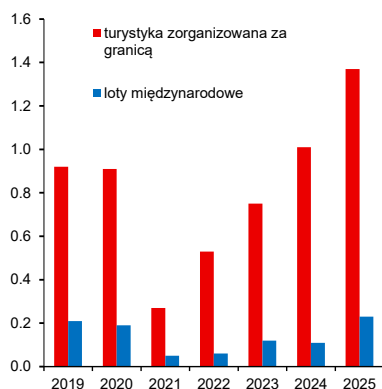
Usługi turystyczne (13,5% obrotów)

W przypadku usług turystycznych doszło do wyraźnego spowolnienia wzrostu eksportu, z 6,5% w okresie 2011-2019 do -2,6% w okresie 2023-2025. Tymczasem import przyspieszył, do 12,7% z 4,5%.

Naszym zdaniem eksport usług turystycznych powinien poprawiać się, wraz z lepszą koniunkturą w Europie i dalszym wzrostem atrakcyjności Polski jako celu turystycznego. Krajowi sprzyjać może też trend tzw. coolcation (z ang. cool – chłodny + vacation – wakacje), polegający na letnich wyjazdach w chłodniejsze regiony. W 2025 r. przyrost liczby turystów zagranicznych w Polsce byłby bardzo solidny, co zdaje się nie przystawać do słabego eksportu usług turystycznych. Według danych GUS, w pierwszych 10 miesiącach 2025 r. Polskę odwiedziło 7,4 mln turystów, o 800 tys. więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

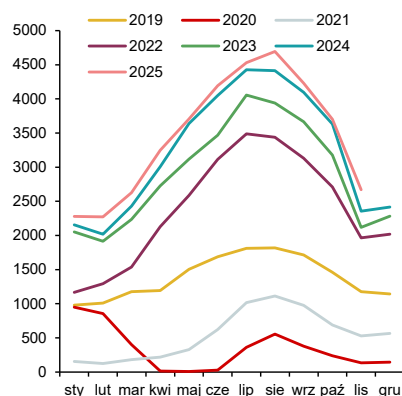
Jeśli zaś chodzi o import usług turystycznych, to naszym zdaniem jego szybki wzrost w ostatnich latach jest wynikiem nie tylko bogacenia się Polaków (wakacje zagraniczne to dobro luksusowe) oraz bardzo mocnego złotego w ujęciu realnym, ale jest także wyrazem strukturalnej zmiany w preferencjach Polaków. Jest ona widoczna chociażby w wagach CPI przypisanych lotom międzynarodowym oraz turystyce zagranicznej, które w 2025 r. były najwyższe w historii. Krajowy pasażerski ruch lotniczy jest ponad dwukrotnie większy niż w 2019 r., natomiast ewidentnie jego dynamika spowalnia – w 2025 r. przyrost liczby pasażerów wyniósł 5%, wobec 11,6% w 2024 r. To naszym zdaniem oznacza, że zmiana preferencji już się z grubsza dokonała i dalszy wzrost importu będzie wynikał głównie ze wzrostu zamożności Polaków. To oznacza potencjalną poprawę salda usług turystycznych w przyszłości.

Wagi wydatków turystycznych w CPI, %

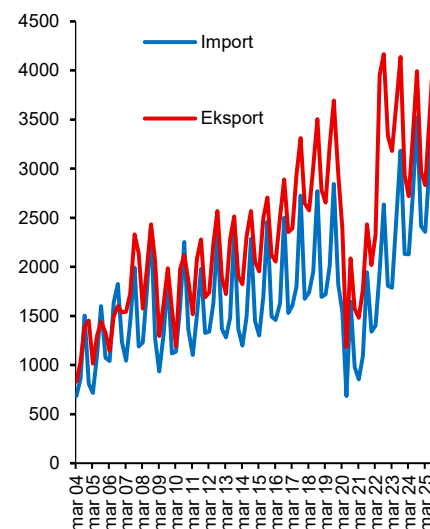

Źródło: GUS, Santander

Liczba pasażerów w krajowym ruchu lotniczym, tys. miesięcznie

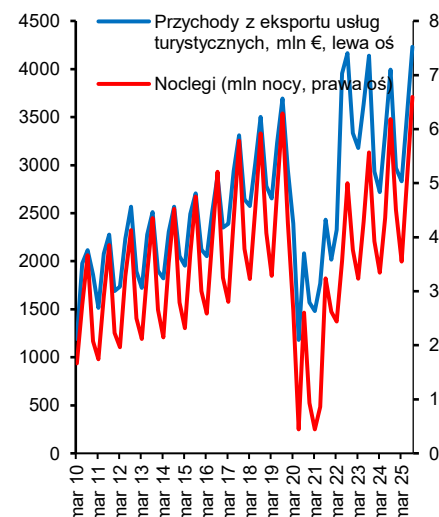

Eksport i import usług turystycznych, mln €

Źródło: NBP, Santander

Eksport usług turystycznych a liczba noclegów turystów zagranicznych w Polsce

Źródło: GUS, Santander

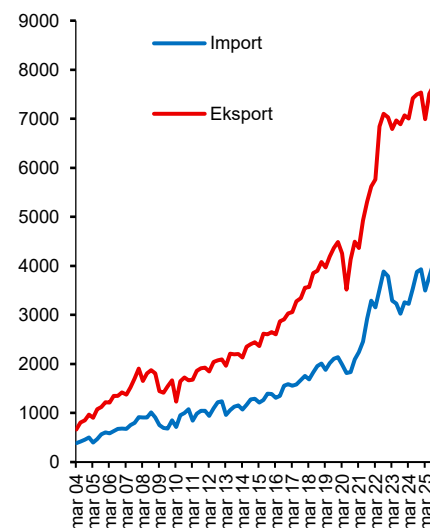
Usługi transportowe (24% obrotów)

Jak już zauważyliśmy wcześniej, usługi transportowe były koniem pociągowym polskiego eksportu usług w ostatnim piętnastoleciu. W ostatnich kwartałach doszło jednak do wyraźnego spowolnienia aktywności w tym sektorze. Eksport usług tego typu spowolnił z 11,0% w 2011-2019 do 3,6% w 2023-2025, a import z 9,6% do 7,1%.

Polski eksport usług transportowych opiera się przede wszystkim na transporcie samochodowym wewnątrz Europy i z grubsza odzwierciedla strukturę polskiego eksportu towarów: 80% z trafia do Unii Europejskiej, ok. ¼ do Niemiec, a jedynie 10% trafia poza Europę. Zadzyszka w polskim sektorze transportowym jest zatem powiązana ze słabą koniunkturą w Europie, w szczególności w Niemczech. Spodziewana poprawa wzrostu gospodarczego w Europie powinna sprzyjać zatem szybszemu wzrostowi eksportu usług tego rodzaju. Jednakże, prognozy co do Europy nie są nadmiernie optymistyczne, a prognozy wskazują na przyspieszenie wzrostu Niemiec do ok. 1% w 2026 r. z ok. 0% w 2025 r.

Ponadto, ekspansja polskiego sektora transportowego w minionych latach była możliwa między innymi dzięki konkurencyjności kosztowej. Europejski pakiet mobilności zmniejszył

Usługi transportowe – eksport i import, mln € kwartalnie

Źródło: NBP, Santander

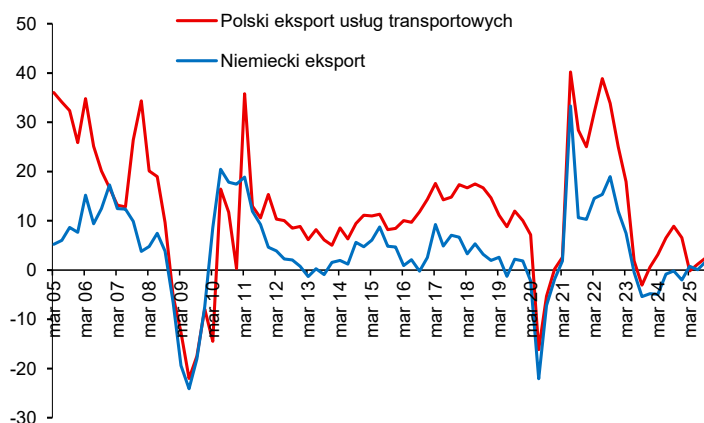
przewagę polskiego sektora w tym względzie, co będzie ujemnie wpływało na tempo potencjalnego wzrostu eksportu.

Struktura geograficzna polskiego eksportu usług transportowych

Kraj	Udział
Niemcy	27.0%
Holandia	9.2%
Luksemburg	5.0%
Francja	4.8%
Irlandia	3.8%
Litwa	4.1%
Unia Europejska	79.1%
Szwajcaria	4.2%
Wielka Brytania	3.8%
Europa	90.3%
USA	3.8%

Źródło: Eurostat,
Santander

Niemiecki eksport a polski eksport usług transportowych, % r/r

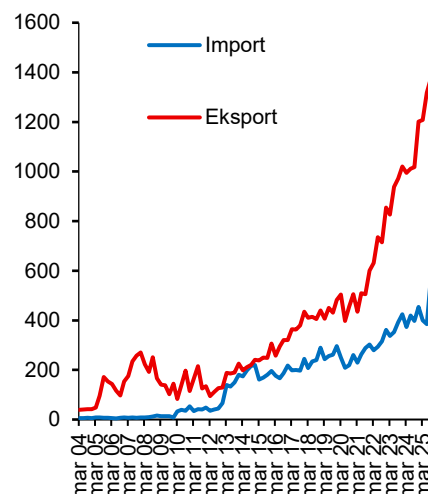
Źródło: Eurostat, Santander

Naprawy (4% obrotów) i usługi budowlane (2% obrotów)

Te dwa sektory stanowią niewielką, ale dynamicznie rosnącą część polskiego handlu usługowego. W kontrze do innych sektorów generują one także coraz większą nadwyżkę. W przypadku napraw eksport przyspieszył z 13,6% w okresie 2011-2019 do 19,2% w okresie 2023-2025, a import spowolnił z 26,1% do 12,2%. W przypadku usług budowlanych eksport przyspieszył z 5,7% w 2011-2019 do 9,1% w 2023-2025, a import spowolnił z 1,9% do -7,8%.

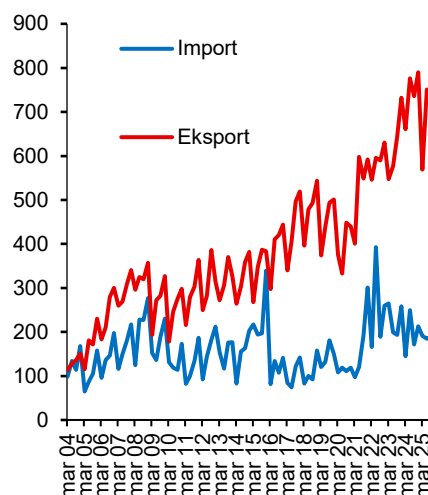
Sprzedaż tych dwóch sektorów trafia przede wszystkim do Niemiec – 46% w przypadku napraw, 45% w przypadku usług budowlanych. Mimo niezwykle słabej koniunktury w tym kraju były w stanie bardzo dynamicznie zwiększać swoją obecność na niemieckim rynku. W 2024 r. wartość polskiego eksportu napraw do Niemiec była o 56% wyższa niż w 2022 r., a w przypadku usług budowlanych wskaźnik ten osiągnął wartość 36%. Pakiety inwestycyjne u naszego zachodniego sąsiada, również nakierowane na infrastrukturę, oraz potencjalna odbudowa Ukrainy powinny sprzyjać tym sektorom, zwłaszcza budownictwu, zatem zakładamy, że w najbliższych latach mogą one intensywnie zwiększać swój udział w polskim sektorze usług i generować rosnącą nadwyżkę.

Naprawy – eksport i import, mln € kwartalnie

Źródło: NBP, Santander

Usługi budowlane – eksport i import, mln € kwartalnie

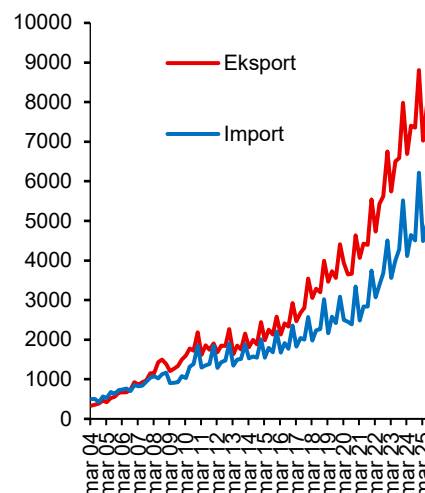
Źródło: NBP, Santander

Pozostałe usługi biznesowe (27,8% obrotów) oraz usługi telekomunikacyjne (17,5% obrotów)

Pozostałe usługi biznesowe, które stanowią największy kawałek rynku obrotów usługowych, zanotowały przyśpieszenie i eksportu, i importu. Stopa wzrost eksportu przyśpieszyła do 10,9% w okresie 2023-2025 z 9,9% w okresie 2011-2019, a importu do 12,3% z 7,2%. Tendencje wzrostowe pozostają z grubsza stabilne i w szczególności sprzyja im kosztowa przewaga Polski, tempo wzrostu będzie prawdopodobnie jednak spowalniać. Podobnie wygląda sytuacja w przypadku usług telekomunikacyjnych, gdzie eksport spowolnił do 13,3% z 19,4%, a import przyśpieszył do 18,2% z 12,3%.

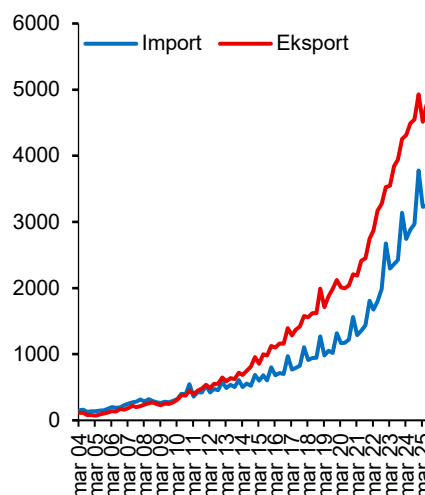
Natomiast naszym zdaniem dalszej perspektywie te dwa sektory są narażone na wpływ rewolucji AI. W eksporcie usług teleinformatycznych aż 90% stanowią usługi informatyczne, które naszym zdaniem są szczególnie podatne na zastąpienie przez AI. W pozostałych usługach biznesowych ok. 55% stanowią usługi prawne, księgowe, w zakresie zarządzania, public relations i marketingowe, które również naszym zdaniem mogą zostać zastąpione przez adaptację rozwiązań bazujących na AI. Wyżej wskazane usługi generują 30% nadwyżki w polskim handlu usługami.

Pozostałe usługi biznesowe – eksport i import, mln € kwartalnie

Źródło: NBP, Santander

**Usługi teleinformatyczne – eksport i import,
mln € kwartalnie**

Źródło: NBP, Santander

Niniejsza publikacja przygotowana przez Santander Bank Polska S.A. ma charakter wyłącznie informacyjny i nie stanowi oferty ani rekomendacji do zawarcia transakcji kupna lub sprzedaży jakiegokolwiek instrumentu finansowego. Informacje przedstawione w niniejszej publikacji nie mają charakteru porad inwestycyjnych ani doradztwa. Podjęto wszelkie możliwe starania w celu zapewnienia, że informacje zawarte w tej publikacji nie są nieprawdziwe i nie wprowadzają w błąd, jednakże Bank nie gwarantuje dokładności i kompletności tych informacji oraz nie ponosi odpowiedzialności za wykorzystywanie tych informacji oraz straty, które mogły w konsekwencji tego wyniknąć. Prognozy ani dane odnoszące się do przeszłości nie stanowią gwarancji przyszłych cen instrumentów finansowych lub wyników finansowych. Santander Bank Polska S.A. jego spółki zależne oraz kółtowółkiewicz z jego lub ich pracowników mogą być zainteresowani kółtowółkiewicz z transakcji, papierów wartościowych i towarów wymienionych w tej publikacji. Santander Bank Polska S.A. lub jego spółki zależne mogą świadczyć usługi dla lub zabiegać o transakcje z kółtowółkiewicz spółką wymienioną w tej publikacji. Niniejsza publikacja nie jest przeznaczona do użytku prywatnych inwestorów. Klienci powinni kontaktować się z analitykami Banku oraz przeprowadzać transakcje poprzez jednostki Santander Bank Polska S.A. w jurysdykcjach swoich krajów, chyba że istniejące prawo zezwala inaczej. W przypadku tej publikacji zastrzeżone jest prawo autorskie oraz obowiązująca ochrona praw do baz danych.

W sprawie dodatkowych informacji, dostępnych na życzenie, prosimy kontaktować się z: Santander Bank Polska S.A., Pion Zarządzania Finansami, Departament Analiz Ekonomicznych, al. Jana Pawła II 17, 00-854 Warszawa, Polska, telefon 22 534 1887, e-mail: ekonomia@santander.pl, www.santander.pl